

Výstupy z pracovných skupín a diskusie, konzultácie v oblasti VZDELÁVANIE,

Hovorme viac – participácia mládeže a medzirezortná spolupráca

Termín a miesto konania: 1. – 2. marca 2017 a 22.-23. marca 2017, BC Zochova 5,6-8, Bratislava

Ciele:

1. Efektívna spolupráca zástupcov rezortov, odborníkov z praktickej práce s mládežou, tvorcov politik, pričom je využitý ako nástroj štruktúrovaný dialóg, teda mapovanie reálnych potrieb mladých ľudí.

V tomto prípade sme ako východiskový materiál využili Stratégiu pre mládež SR na roky 2014 – 2020. Sústredili sme sa na témy, ktoré neboli dostatočne napĺňané na národnej úrovni (nadviazanie na pracovné workshopy v totožných témach, ktoré boli realizované 13. – 15. júna 2016 organizáciou Iuventa – Slovenský inštitút mládeže)

2. Definovanie odporúčaní v oblasti Vzdelávanie, vychádzajúc z potrieb uvedených v Stratégii pre mládež SR na roky 2014-2020 (ďalej len Stratégia).

Ambíciou projektu je komunikovať odporúčania tvorcom štátnej politiky mládeže, konkrétne Odboru mládeže MŠVVaŠ SR a zdôrazniť dôležitosť implementácie. Odvolávame sa na strategické dokumenty na národnej i európskej úrovni, nakoľko sú pre Slovenskú republiku platné a záväzné a Vzdelávanie je jednou z kľúčových oblastí. Cieľom bolo definovať opatrenia, vedúce k zlepšeniu súčasného stavu v práci s mládežou v súlade so Stratégiou, pričom konkrétne úlohy si po zvážení určia jednotliví kľúčoví aktéri v každej z oblastí.

Počet plánovaných konzultácií: Dve 2-dňové stretnutia.

Na prvé stretnutie v oblasti vzdelávanie prijal pozvanie pán Milan Ftáčnik, jeden z autorov v tom čase pripravovaného Národného programu výchovy a vzdelávania „Učiac sa Slovensko“. Vzhľadom na výrazný prienik jednotlivých navrhovaných opatrení v programe a opatrení navrhnutých účastníkmi stretnutia sme sa dohodli využiť ďalšie stretnutie na oficiálne pripomienkovanie Národného programu výchovy a vzdelávania, v súlade s uvedenými opatreniami a ďalšími pripomienkami, podporujúcimi prienik neformálneho a formálneho vzdelávania. Návrhy boli spracované a odoslané prostredníctvom elektronického systému MŠVVaŠ SR, otvorenému na tento účel.

Priority v oblasti Vzdelávanie:

1. Podpora praktických a podnikateľských zručností a podnikavosti:

Študenti a absolventi majú nedostatok informácií (odborne podložených) o možnostiach podnikania a rozvíjania podnikavosti. Učia sa z veľkej časti informálne. Pre lepšie uplatnenie na trhu práce, rozvíjanie potenciálu a ďalších pozitívnych dopadov potrebujú mladí ľudia viac vedomostí o podnikateľskom prostredí (zvážiť zakomponovanie do učebných osnov)

Často sa stretávame s nízkou alebo žiadnou podporou podnikavosti a podnikania od rodičov. Preto sú rovnako dôležitou cieľovou skupinou, nielen pri odovzdávaní informácií, ale aj pri výbere strednej

Chceme byť súčasťou pozitívnej zmeny, ktorá bude znamenať väčšiu dôveru v mladých ľudí, ich názory a dosiahnuť, aby neodchádzali zo svojej krajiny, ale vracali sa do nej žiť, vychovávať v nej svoje deti a robiť z nej tak lepšie miesto pre život.

www.zipcem.sk

školy/povolania. Takisto je nutná pozitívnejšia propagácia odborných škôl na základných, ale i stredných školách.

Na úrovni samospráv + riešiť kompetencie s VÚC ohľadne stredných škôl (zvážiť presun kompetencií od VÚC na MŠVVaŠ SR alebo mestá/obce – *opatrenie na zabezpečenie continuity pri prechode a odovzdávaní informácií zo ZŠ na SŠ, ktorý sa teraz stráca.*

Opatrenia:

1. vytvoriť inkubátor (simulátor) podnikania – naučiť sa, ako zrealizovať svoj nápad (so zapojením organizácií tretieho sektora, ktoré sa tomuto venujú)
2. prezentácia príkladov dobrej praxe (model, ktorý sa už bežne využíva – živé knihy, neformálne stretnutia s rečníkmi, prezentácie podnikateľov, ktorí si vytvorili svoj projekt od nuly a pod.)
3. exkurzia, laboratórium, kde by si žiaci mohli prakticky vyskúšať naučené (nutné prepojenie informácií a nadobúdania praktických zručností s priamym prepojením s praxou)
4. určiť počet exkurzií pre triedu/na jeden polrok
5. zdieľanie projektov (napr. medzi skupinami alebo školami, takto by malo viac skupín možnosť získať praktické zručnosti, odborné školy s gymnáziami, obchodné a hotelové akadémie a p.)
6. podporiť informovanie o NFV aj medzi zamestnávateľmi
7. oceňovanie firiem, organizácií a pod, ktoré podporujú NFV politickými autoritami (kancelária prezidenta)

Kľúčoví aktéri: - Štátny pedagogický ústav

- nutná spolupráca subjektov: mestá/obce + školy + profesné organizácie + občianske združenia/mládežnícke organizácie
- výchovní poradcovia (je nutné riešiť ich úväzky a následne spôsob a obsah ich práce
- Centrá pedagoicko – psychologickkej pomoci a prevencie
- Zapojiť MŠVVaŠ, odbor regionálneho školstva

2. Zviditeľniť neformálne vzdelávanie (NFV), jeho význam a dopad

Zviditeľnenie sme vnímali v dvoch odlišných rovinách; umožnenie lepších podmienok pre priebeh neformálneho vzdelávania a samotnú propagáciu neformálneho vzdelávania, jeho aktivít a dopadu pre mladých ľudí. Vzdelávanie a výchovu k participácii a účasti na NFV – z dôrazom na nadobúdanie konkrétnych kompetencií (napr. soft skills)

Jedným z efektívnych spôsobov, ako o ňom informovať, je počas zdržiavanie sa mladých v škole. Potenciál majú tzv. „hluché“ miesta školského vyučovania, ako je začiatok a koniec školského roka, trvanie prijímacích skúšok alebo maturitných skúšok.

Chceme byť súčasťou pozitívnej zmeny, ktorá bude znamenať väčšiu dôveru v mladých ľudí, ich názory a dosiahnuť, aby neodchádzali zo svojej krajiny, ale vracali sa do nej žiť, vychovávať v nej svoje deti a robiť z nej tak lepšie miesto pre život.

Na základe mapovania potrieb a správania sa mladých ľudí máme niekoľko možností, kam propagáciu umiestniť. Vždy je však potrebné preferovať nástroje, ktoré sú mladým ľuďom najbližšie a využiť pri tom opäť konkrétne príklady, alebo propagáciu prostredníctvom súčasných trendov (you tube, sociálne siete, príbehy, konferencie a neformálne podujatia, otvorené kluby pre deti a mládež a iné)

Aby mladí ľudia vnímali význam NFV, je potrebné zvýšiť jeho celospoločenskú hodnotu, ako aj pozíciu ľudí, ktorí v NFV pôsobia. Jednou z možností je oceňovanie a zviditeľňovanie týchto ľudí.

Opatrenia:

1. Jednotný certifikát s celonárodnou platnosťou, kde by sa uvádzali zručnosti nadobudnuté prostredníctvom NFV (odbúranie ďalšej agendy pre školy – nemusia to písať na vysvedčenia)
2. Príklady dobrej praxe, osobné skúsenosti, ako NFV pomohlo konkrétnym osobám uplatniť sa (HRDINOVA – youtuberi)
3. Zbieranie referencií od jednotlivých organizácií, že sa mladý človek zúčastnil NFV (využiteľné ako v škole, tak v práci)
4. Zdôrazniť význam YOUTHPASSu (je to fungujúci certifikát, no nemá zatiaľ požadovanú váhu)
5. Pripraviť kampaň, zameranú na rôzne cieľové skupiny a zvoliť vhodné nástroje (mladí ľudia – krátke kreatívne videá, youtuberi a pod., pedagógovia – vzdelávanie pedagógov – vid' nižšie), rodičia)
6. Hľadať výstižný slogan pre propagáciu NFV
7. Mapovanie záujmu o NFV medzi študentmi (cez ŽŠR, efektívnejšie nakladanie so zdrojmi, ľudskými i finančnými)

Kľúčoví aktéri: učitelia, zamestnávateľia, AZZZ, RÚZ, SŽZ, SOPK, SPK, BK (profesné združenie)

3. Vytváranie partnerstiev:

Zvýšenie kvality dopadu neformálneho vzdelávania je možné zabezpečiť aj vytváraním fungujúcich partnerstiev a spolupráce; medzi strešnými mládežníckymi organizáciami, medzi učiteľom a žiakom, medzi sektormi. To, čo môže posunúť prácu s mládežou ďalej na všetkých úrovniach je realizovanie spoločných aktivít, zdieľanie overených metódik, zdieľanie informácií.

Na regionálnej a často aj na lokálnej úrovni je práca s mládežou neorganizovaná a nesúrodá, jednoznačne potrebuje koordináciu a opatrenia na naplnenie potrieb ako je zvýšenie informovanosti, zlepšenie komunikácie medzi zainteresovanými skupinami, prepojenie jednotlivých subjektov vo vzájomných aktivitách a vytváranie vzťahov v komunite, ako základ pre spoločné aktivity jednotlivých skupín (komunitné organizovanie).

Aj vo vzťahu partnerstiev a spolupráce je dôležité poznať kvalitu subjektov a ich aktivít a dopadu neformálneho vzdelávania. Aj tu je teda priestor pre uplatnenie nastavenia kritérií hodnotenia kvality a ich posúdenie.

Chceme byť súčasťou pozitívnej zmeny, ktorá bude znamenať väčšiu dôveru v mladých ľudí, ich názory a dosiahnuť, aby neodchádzali zo svojej krajiny, ale vracali sa do nej žiť, vychovávať v nej svoje deti a robiť z nej tak lepšie miesto pre život.

Opatrenia:

1. Zriadenie pozície Koordinátor práce s mládežou v každej samospráve (mesto aj VÚC): táto pracovná pozícia bola vytvorená v niekoľkých samosprávach, existuje teda náplň práce aj reálne príklady z praxe jej pôsobenia, je to kľúčová osoba, ktorá zabezpečuje prenos informácií medzi jednotlivými zainteresovanými skupinami a koordinuje prebiehajúce aktivity. Pod jej pôsobnosť môže/nemúsi spadať aj oblasť komunitného organizovania.
2. Oddeliť „mládež“ od „športu“ na úrovni VÚC a miest/obcí. Zo skúseností vieme, že na prácu s mládežou vrátane neformálneho vzdelávania je určených pomerne oveľa menšia časť pridelených finančných zdrojov, ako na subjekty a aktivity spojené so športom v meste/regióne.
3. Vytvoriť podmienky (finančné – grantové výzvy, metodické) na zapájanie rodičov do aktivít školy a informovať ich o dianí v škole
4. Realizovať pravidelné konferencie, brífingy, informačné dni – prizývať tam mladých ľudí, prinášať informácie o dianí v meste a priamo angažovať mladých ľudí do aktivít (v spolupráci s koordinátorom práce s mládežou), prípadne formou stretnutí na témy, ktoré si mladí ľudia sami zdefinujú
5. Informovať o inovatívnych nástrojoch na participáciu na spoločných projektoch v komunite (napr. participatívny rozpočet)

Kľúčoví aktéri:

- MŠVVaŠ SR, Úrady VÚC, ZMOS, MVO, tie, ktoré sieťujú, neformálne skupiny, komunity, rady školy, ZRPŠ

4. Prepojenie systémov neformálneho a formálneho vzdelávania:

Opatrenia:

1. Uznanie mimoškolskej činnosti uvedením na vysvedčení, napr. 30 hodín (certifikáty): na základe toho, ako žiak naloží s týmto garantovaným objemom hodín môžeme hodnotiť jeho aktivitu
2. Garantovať možnosť zúčastniť sa na aktivitách NFV namiesto školy (aj legislatívne, úpravou Zákona o práci s mládežou 208/201)
3. Vytvorenie štandardov poskytovania NFV (lektorov a metód), následne financovanie kvalitných lektorov NFV z Ministerstva školstva (na základe ich kvalifikácie a zároveň so zámerom zvyšovať kvalitu dopadu NFV)
4. Začleniť NFV do prípravy Národného vzdelávacieho programu
5. Zaviest' do prípravy budúcich pedagógov – ako využívať vo vyučovaní metódy NFV – pre jednotlivé predmety

Chceme byť súčasťou pozitívnej zmeny, ktorá bude znamenať väčšiu dôveru v mladých ľudí, ich názory a dosiahnuť, aby neodchádzali zo svojej krajiny, ale vracali sa do nej žiť, vychovávať v nej svoje deti a robiť z nej tak lepšie miesto pre život.

6. Uznatie zručností nadobudnutých v NFV ako „learning output“, a to nezávislými komisiami – mimo formálneho vzdelávania (viď D-zručnosti v dobrovoľníctve)
7. Uznatie zručností z NFV v zamestnaní – oceňovanie týchto zamestnávateľov spoločensko - politickými autoritami, napr. Kancelária prezidenta SR, Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti, MŠVVaŠ SR
8. Oceňovanie + príklady dobrej praxe (subjekty v NFV – organizácie a školy využívajúce neformálne vzdelávanie)
9. Nadviazať na Deklaráciu o uznávaní NFV

Kľúčoví aktéri:

- Regionálne školstvo MŠVVaŠ SR
 - Odbor mládeže MŠVVaŠ SR
 - Iuventa
 - Štátny pedagogický ústav
 - Odborníci z praxe – lektori, metodici
-

Užitočné informácie:

Stratégia pre mládež SR na roky 2014 – 2020

https://www.minedu.sk/data/files/3889_strategia_pre_mladez.pdf

Zákon o podpore práce s mládežou 282/2008 Z.z.

https://www.iuventa.sk/files/documents/legislativa/zakon_282.pdf

Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na roky 2016 – 2018

http://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rada_vlady_pre_mno/rokovania/2015/10_rokovanie/KROS_AP_2016-18_15-12-10_RV-MNO.pdf

Chceme byť súčasťou pozitívnej zmeny, ktorá bude znamenať väčšiu dôveru v mladých ľudí, ich názory a dosiahnuť, aby neodchádzali zo svojej krajiny, ale vracali sa do nej žiť, vychovávať v nej svoje deti a robiť z nej tak lepšie miesto pre život.

www.zipcem.sk